

Fælles erklæring om fornyelse af regionalt samarbejde mellem delstaten Slesvig-Holsten og Region Syddanmark

og lancering af en dansk-tysk udviklingsalliance med afsæt i grænselandet

Fælles erklæring om fornyelse af regionalt samarbejde mellem delstaten Slesvig-Holsten og Region Syddanmark

og lancering af en dansk-tysk udviklingsalliance med afsæt i grænselandet

Indledning

Samarbejdet mellem delstaten Slesvig-Holsten og Region Syddanmark (i det følgende kaldet "parterne") er allerede i dag en helt central del af det dansk-tyske samarbejde. Parterne samarbejder i en lang række konkrete sammenhænge med afsæt i de udfordringer og muligheder, den faste landegrænse giver. Der er et fælles ønske om, at dette samarbejde fortsættes og forstærkes samt om at udvikle samarbejdet til en bærende akse i en intensivering af det dansk-tyske samarbejde i de kommende år.

Parterne har en fælles vision om at styrke udviklingen af den dansk-tyske grænseregion og at bidrage til et øget dansk-tyske samarbejde. Parterne ønsker at bekræfte samarbejdet og understrege den fælles vilje til at styrke samarbejdets strategiske fokus. I den forbindelse lanceres med denne aftale en vision for de kommende års udvikling i form af en dansk-tysk udviklingsalliance med afsæt i grænselandet.

Parterne har allerede i dag, hver for sig, forpligtet sig til at bidrage til opfyldelse af FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling og vil fremover også i fællesskab skabe initiativer, der understøtter udviklingen af en sammenhængende og bæredygtig dansk-tysk region. Det gode samarbejde mellem Region Syddanmark og Slesvig-Holsten har blandt andet vist sin styrke i udviklingen af et nyt samarbejdsprogram Interreg 6A Deutschland-Danmark, som over de næste syv år vil investere ca. 90 mio. euro til konkrete udviklingsaktiviteter.

Det bilaterale samarbejde mellem Region Syddanmark og Slesvig-Holsten hviler på stærke historiske rødder. Det mellempolkelelige og kulturelle samarbejde mellem Danmark og Tyskland har udviklet sig i stadig mere positiv retning, hvilket også har været synligt i forbindelse med den fælles fejring i 2020 af 100 året for den fredelige grænsedragning mellem Danmark og Tyskland.

Den globale corona-pandemi, som i 2020 og i 2021 uventet førte til lukning af den dansk-tyske grænse, har været en stærk påmindelse om vigtigheden af at opretholde tætte forbindelser og direkte kontakter hen over grænsen, så det er muligt at handle hurtigt og effektivt i fællesskab, når der behov herfor.

På denne baggrund er begge parter, inden for rammerne af deres respektive ansvarsområder og strategier, blevet enige om følgende initiativer:

Dansk-tysk udviklingsalliance

Parterne er enige om at etablere og understøtte en dansk-tysk udviklingsalliance i første omgang på tværs af Slesvig-Holsten og Region Syddanmark i samarbejde med andre centrale udviklingspartnere.

Alliancen skal bidrage til at binde udviklingskræfter sammen på tværs af den dansk-tyske region, så regionen står stærkest muligt i den nationale og globale konkurrence om udviklingsmidler, talenter og kvalificeret arbejdskraft. Samtidig skal alliancen bidrage til et mere sammenhængende arbejdsmarked på tværs af grænsen og til løsning af fælles udfordringer, fx ift. den demografiske udvikling, urbanisering, digitalisering, mobilitet og infrastruktur og klimaforandringer.

Udviklingsalliancen skal være en blivende samarbejdsplatform og et fælles forum, hvor fælles strategiske dagsordener af vigtighed for udviklingen på tværs af Region Syddanmark og Slesvig-Holstein kan drøftes og løftes. Alliancen vil være et naturligt afsæt for videre dialog og samarbejde om, hvordan andre parter kan involveres og støtte op og dermed bidrage til en intensivering af det bredere dansk-tyske samarbejde.

Parterne er desuden enige om i fællesskab at afsøge muligheden for at udarbejde en fælles ansøgning til det nye Interreg 6A-program i 2022 baseret på et bredt partnerskab, som skal understøtte alliancens samarbejde og fremtidige udviklingsaktiviteter.

Klima- og miljø

Klima- og miljøspørgsmål står centralt på den politiske dagsorden lokalt, regionalt, nationalt og globalt. Parterne er enige om at fortsætte en tæt dialog om udvikling af bæredygtige løsninger, blandt andet igennem de muligheder som Interreg 6A-programmet skaber.

Aktuelt er parterne enige om at udvikle bæredygtige løsninger for den grænseoverskridende transport, der er af afgørende betydning for økonomien i grænseregionen. Parterne er i den forbindelse enige om at støtte op om STRING-netværkets indsats for at etablere et hydrogenprojekt for tung transport mellem Hamborg og Oslo som et element i denne udvikling.

Fremadrettet stræber parterne efter at undersøge mulighederne for et samarbejde om udviklingen af klimahandlingsplaner samt mulighederne for et styrket samarbejde om strategisk energiplanlægning.

Endeligt er parterne enige om at indgå et forstærket samarbejde i relation til klimatilpasningstiltag på tværs af Vadehavsregionen.

Borgernært samarbejde

Parterne ønsker at understøtte det borgernære samarbejde med afsæt i borgernes ønsker og behov og vil i den forbindelse styrke dialogen med borgerne på tværs af grænsen.

Kulturel udveksling og fælles kulturelle aktiviteter på tværs af grænsen udgør en vigtig del af det dansk-tyske samarbejde. Parterne vil fortsætte med at understøtte aktiviteter inden for begge disse områder, som har stor betydning for livskvaliteten på begge side af grænsen, især i det grænsenære område. Det mellemfolkelige samarbejde vil også fremover kunne understøttes gennem blandt andet Interreg 6A-programmet og gennem Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig, som begge parter medfinansierer.

Det tyske og det danske mindretal på hver side af grænsen er et unikt element af stor værdi inden for alle samarbejdsområder, og mindretalsorganisationernes arbejde med at bygge bro mellem kulturerne udgør et vigtigt element i det grænseoverskridende samarbejde. Parterne ønsker fortsat at involvere mindretallene i den strategiske udvikling af samarbejdet.

Parterne har desuden et gensidigt ønske om at styrke uddannelsessamarbejdet og borgernes muligheder for uddannelse på tværs af grænsen yderligere, herunder at øge det gensidige kendskab til sprogene dansk og tysk.

Parterne glæder sig over de eksisterende grænseoverskridende samarbejder mellem uddannelsesinstitutioner og opfordrer skoler, elever og lærere til at indgå i yderligere samarbejder, som kan understøttes inden for rammerne af parternes ansvarsområder og strategier. I det nye Interreg 6A-program vil der være mulighed for støtte til sådanne samarbejder via en fond for mindre projekter, som kommer til at ligne de støttemuligheder, der har været fx gennem projekterne "KursKultur" og "KursKultur 2" i det igangværende Interreg 5A-program. Derudover skal støttemulighederne i EU-programmet Erasmus+ udnyttes.

Samarbejdet mellem universiteter og videregående uddannelsesinstitutioner bidrager til udviklingen af vores fælles region og til at gøre den dansk-tyske grænseregion mere attraktiv, hvilket det hidtidige samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne, samt fælles studietilbud og uddannelseskurser, vidner om. Vi ønsker at fremme dette samarbejde og dets videreudvikling.

Samarbejde om sundhedsinnovation har desuden udgjort en vigtig og succesfuld bestanddel af parternes samarbejde i regi af Interreg 5A. Parterne er enige om også i den kommende Interreg 6A-periode at samarbejde om udviklingen af nye løsninger, herunder digitale løsninger.

Parterne ønsker at bygge videre på "Beredskab uden Grænser – 2.0", som har til formål at sikre hurtig grænseoverskridende hjælp til borgere i nødsituationer og danne rammen om fagspecifikt samarbejde, fx i form af øvelser og konferencer. Parterne er enige om at undersøge mulighederne for en yderligere udvikling af dette samarbejde, herunder i regi af Interreg 6A.

Et partnerskab der rækker ud til omverdenen

Parterne deltager i en række samarbejder, som omfatter spørgsmål af grænseoverskridende interesse, og hvor samarbejde med andre parter er centralt.

Det gælder særligt Interreg A-samarbejdet, hvor Region Sjælland indgår i den samlede programregion. Interreg A er den centrale finansieringskilde for det grænseoverskridende samarbejde. I den kommende støtteperiode vil der være ca. 90 mio. euro til rådighed for grænseoverskridende projekter, som fremmer de fælles mål for vores region. Også i STRING-samarbejdet, som omfatter en bredere kreds af partnere fra Danmark, Tyskland, Sverige, og Norge, arbejder Region Syddanmark, Region Sjælland og Slesvig-Holsten sammen. Det kommende Femern-byggeri giver desuden nye muligheder og rejser nye spørgsmål af fælles, grænseoverskridende interesse.

Parterne er herudover enige om at afsøge og afstemme muligheder for fælles interessevaretagelse ved deltagelse i andre grænseoverskridende samarbejder.

Med denne erklæring forsikrer parterne hinanden om at opretholde tætte kontakter, som skal gøre det muligt at reagere hurtigt og i fælleskab i spørgsmål af grænseoverskridende interesse.

Samarbejdets struktur og organisering

Samarbejdet udmøntes igennem to-årige årsplaner. Heri fastlægges de emner, der skal prioriteres i den pågældende periode, ligesom der aftales målrettede initiativer og tiltag, som skal håndtere konkrete fælles udfordringer. Samtidig skal de to-årige årsplaner sikre politisk understøttelse af konkrete initiativer og projekter.

Efter godkendelse underskrives de to-årige årsplaner

- på Slesvig-Holstens side:
af Ministerpræsidenten og ministeren med ansvar for dansk-tysk samarbejde
- på Region Syddanmarks side:
af regionsrådsformanden samt formanden for det ansvarlige udvalg.

Den videre implementering af disse to-årige årsplaner koordineres på administrativt niveau af hhv. det slesvig-holstenske ministerium, der har ansvaret for det dansk-tyske samarbejde samt af administrationen i Region Syddanmark. Årlige møder kan holdes på administrativt niveau.

Afhængigt af emnerne vil begge parter inddrage relevante institutioner, hvor dette anses for nødvendigt eller hensigtsmæssigt.

Hvor det er muligt og relevant, skal fælles projekter finansieres af midler fra Interreg-programmer.

Parterne vil koordinere det fælles kommunikationsarbejde i forbindelse med gennemførelsen af samarbejdet.

Underskrift

Kiel, tirsdag den 24. august 2021

Daniel Günther
Ministerpræsident for delstaten Slesvig-Holsten

Stephanie Lose
Regionsrådsformand Region Syddanmark

